

2016-10-05

Dnr Forte: 2016-07250

Dnr Utbildningsdepartementet: U2016/02084/F

Remissvar: Justerad indikator för vetenskaplig produktion och citeringar

Forte (Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd) instämmer med ställningstagandet under rubriken "Vetenskapsrådets rekommendationer på lång sikt" att en mekanisk fördelningsmodell baserad på publiceringsstatistik inte är kvalitetsdrivande. Forte välkomnar därför utvecklingsarbetet kring andra modeller för resursfördelning och har givit synpunkter på sådana i remissvar angående Fokus-modellen (Dnr U2014/07505/F).

Forte menar därför att det är mer angeläget att påskynda arbetet med alternativa metoder för kvalitetsjusterad resursfördelning, än att finjustera nuvarande indikatorer baserade på bibliometri.

Forte instämmer dock i att så länge bibliometri används som indikator bör dessa vara så rättvisande som möjligt. Som helhet förefaller Vetenskapsrådets förslag rimliga, men Forte vill ändå ge några kommentarer till de fem olika förslagen nedan och den sammanlagda effekten.

1. Antal högst citerade artiklar istället för antal fältnormerade

Även om det är rimligt att ett mer robust mått, mindre känsligt för genomslag av enstaka artiklar, bör användas, är det något oklart om fältnormering i den andra metoden skulle överges. Fältnormering är viktig för att justera mellan ämnen, och eftersom olika lärosäten har olika profilering när det gäller ämnen borde det vara angeläget att ha kvar fältnormering i analysen. Möjligen räknas topp 10 %, som är den modell som föreslås, inom olika ämnen, men det vore värdefullt med förtydligande. Ett problem med "topp 10 %" är att den är baserad på Thomsons rankning av tidskrifter utifrån tidskriftens impact factor, som i sig kan ifrågasättas.

2. Inkluderande dokumenttyper

Forte instämmer helt i förslaget att begränsa underlaget till "articles" och "reviews". Man bör dock ha i åtanke att vissa tidskrifter har peer review-granskning även av letters, och att vissa vetenskapliga nyheter först publicerats i letter-form, men för tydlighets skulle är det rimligt med denna begränsning.

3. Författarfraktionering

Eftersom resursfördelningssystemet gäller lärosäten och inte forskare är det högst rimligt att det är adressen snarare än författaren som utgör grund för fraktioneringen.

Swedish Research Council for Health, Working Life and Welfare

Address Box 894, SE-101 37 Stockholm · **Visiting address** Östra Järnvägsgatan 27

Phone +46 8 775 40 70 **Fax** +46 8 775 40 75

Org.nr 202100-5240 **E-mail** forte@forte.se **www.forte.se**

4. Inkludering av undervisningssjukhusen

Här vill Forte påpeka att forskning inom hälsa och medicin inte bedrivs bara på universitetssjukhusen utan även vid andra verksamheter. De landsting/regioner som har medicinsk fakultet har vanligen landstinget/regionen som Prisma-adress för dessa forskningsmiljöer. Eftersom principen för adressering av forskartillhörighet varierar mellan lärosäten/landsting och över tid, är det rimligt att vara inkluderande och inkludera landstingsbaserad forskning (inte bara vid universitetssjukhus) i fördelningsmodellen.

5. Områdesviktning baserad på ekonomistatistik

Forte har inga synpunkter på detta avsnitt.

6. Total effekt

Den totala effekten av justeringarna blir att marginellt större andel fördelas till Karolinska Institutet, Lunds universitet, Chalmers och SLU. Stockholms, Göteborgs, Linköpings och Uppsala universitet skulle alla "förlora" något på den justerade modellen. Uppenbarligen är detta ytterligare en förstärkning av resursfördelning utifrån bibliometriska indikatorer, och en kvalitativ bedömning kanske hade givit en annan fördelning. Ett alternativ skulle vara att hålla fast vid tidigare fördelning, till dess en helt ny modell tas fram. Forte har dock inget emot att på det sätt som utredningen föreslår "förstärka" effekten av bibliometrisk fördelning, som en effekt av att den tillämpas på tydligare sätt. Detta under förutsättning att arbetet med att ta fram en annan modell för resursfördelning drivs aktivt.

Övriga kommentarer

På sid 11 görs ett viktigt påpekande att beräkningarna är problematiska för mindre enheter, och att det är vanskligt att tillämpa modellen för att fördela medel inom lärosäten. Eftersom detta förekommer vore det mycket angeläget att denna information sprids bättre.

Forte vill påminna om att det nu finns en bibliometrisk indikator som alltmer börjar användas internationellt, nämligen "altmetrics", som speglar hur publikationer sprids utanför de vetenskapliga skrifterna. Detta går utanför det uppdrag som ligger i denna utredning, men bör tas tillvara när en modell tas fram som tar större hänsyn till forskningens genomslag utanför vetenskapssamhället.

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Ethel Forsberg efter föredragning av huvudsekreterare Peter Allebeck.

Ethel Forsberg
Generaldirektör